

NAŠE PROSTREDIE

CIEĽ:

1. Zmeniť uhol pohľadu na prostredie, v ktorom deti žijú.
2. Vyvolať v nich aktívny prístup k ich okoliu.
3. Posilniť občiansky postoj a pocit zodpovednosti za prostredie, v ktorom žijú.
4. Ukázať im možnosť pozitívnej zmeny prostredia vlastným pričinením .

POMÔCKY:

Fotoaparát, tlačiareň, maliarske pomôcky na výtvarnú výchovu, lepidlo.

POSTUP:

EVOKÁCIA/AKTUÁLNA SITUÁCIA

1. Napíšte na tabuľu „NAŠE PROSTREDIE“. Spolu so žiakmi objasnite, čo tento pojem zahŕňa (naše obydlie, okolie nášho domu, našu ulicu, naše mesto, krajinu, ekológiu, ale aj obyčajný neporiadok...).
2. Rozviňte so žiakmi debatu na tému, čo sa im páči a čo nepáči na prostredí, v ktorom žijú. Rozdeľte tabuľu na dve časti, do jednej vpisujte (vy alebo žiaci jednotlivo) pozitívne hodnotenia, do druhej negatívne.
3. Spoločne so žiakmi porozmýšľajte, či sa s tým dá niečo spraviť. Spíšte návrhy detí, idey, nápady...

EVOKÁCIA/MOTIVAČNÁ ČASŤ

1. Namotivujte žiakov na prechádzku s otvorenými očami, aby ste zistili, čo by ste vo vašom okolí mohli vylepšiť. Vezmite si fotoaparát.
2. Identifikujte na prechádzke vo vašom okolí miesta, ktoré sú škaredé, zanedbané, špinavé či inak nepekne. Nafoťte ich, fotografie vytlačte čiernobielo na veľkosť A4.
3. Fotografie rozdajte deťom a dajte im za úlohu farebne dokresliť, ako by tieto miesta upravili, skrášlili či vylepšili.
4. Žiaci jednotlivo odprezentujú svoje návrhy pred triedou.
5. Spoločne sa dohodnite, ktorý návrh sa vám najviac páči a ktorý by ste mohli realizovať (môže ich byť viac).

UVEDOMENIE

1. Premyslite si a pripravte si plán realizácie: Je nutná finančná pomoc? Potrebujete na ňu financie? Potrebujete na ňu pomoc odborníka či povolenie magistrátu? Aké sú kroky tejto pomoci? V akom časovom úseku bude pomoc prebiehať?
2. Spoločne alebo individuálne projekt zrealizujte. Sledujte reakcie detí, ako pracujú v skupine a ako aktivita prebieha, všimajte si aj mieru ich spolupráce.

REFLEXIA

1. Miesto po vylepšení vyfotografujte z rovnakého uhla, ako bolo vyfotografované pred realizovaním projektu. Fotografia vytlačte farebne. Ak by prebiehalo viacero projektov, všetky ich rovnakým spôsobom fotograficky zdokumentujte.
2. Rozdajte žiakom fotografie „pred“ a „po“ a dajte im za úlohu nalepiť ich vedľa seba a napísať pod ne 3 slová, ktoré vystihujú ich pocit z realizovania tohto projektu.

Listy na inšpiráciu:

Adam a Katka vyčistili prírodu a uhasili oheň

„Volám sa Adam Firda a mám 13 rokov. Za našim domom tečie rieka Ptáva. S kamarátkou, tiež je z našej školy a volá sa Katka Čerevková, k nej radi chodíme a staviame si rôzne hrádze. Dokonca aj také, cez ktoré sa dá prejsť na druhú stranu. Nedávno, v jednu sobotu, ma mama k rieke poslala znovu, aby sme s kamarátkou Katkou tam opäť vypratali – možno už po niekoľkýkrát. Plastové vrecia sme až po samý vrch naplnili odpadom, ktorý rieka so sebou priniesla, ale aj odpadom po „bohužiaľ“ mestských návštevníkoch. Za riekou sme dostali šok. Zo včerajška zostalo neuhášené ohnisko a porozbíjané fľaše. Nechceli sme si predstavovať, čo by sa stalo, keby sa oheň suchou trávou preniesol až k obydliam alebo do hory. Alebo keby zvieratá cestou k vode prechádzali sklennými črepinami. Nestrácali sme čas úvahami a pustili sme sa do práce. Oheň sme uhasili, črepiny opatrne vyzbierali a nechali sme odkaz – Príroda Vás má rada.“

List napísal a skutok vykonal Adam Firda, v šk. roku 2013/2014 žiak 8. triedy, skutok vykonala Katka Čerevková, v šk. roku 2013/2014 žiačka 7. triedy, ZŠ Dargovských hrdinov 19, Humenné

Veronika sa starala o čistotu okien v triede

Ráno som sa zobudila, naraňajkovala, obliekla a išla do školy. Ako každý pracovný deň. Keď som stála pri vchode do školy, všimla som si, že okná našej triedy sú špinavé. Každú prestávku som sa na ne pozerala. Za chvíľu sme mali posedenie so psychologičkou. Preto som nechcela, aby tie okná boli špinavé. No cez krátke prestávky som nemala čas ich umyť. Potom mi napadlo, že máme 7 hodín a po 6. hodine je polhodinová obedová prestávka. Po 6. hodine som ich začala umývať. Bola som rada, že sa pred psychologičkou nebudeme musieť hanbiť za špinavé okná. Hoci si to nikto nevšimol a nikto nás nikdy nepochválil – odvtedy sme s dievčatami z našej triedy vždy okná pretierali, keď mala byť nejaká udalosť – totižto tie naše okná sú hneď pri vchode a robia meno našej škole.“

List napísala a skutok vykonala Veronika Pastierovičová, v šk. roku 2014/2015 žiačka 9. triedy, ZŠ s MŠ Osloboditeľov 30, Žemberovce

Deti pravidelne navštevujú psí útulok a venčia psíkov

„Jedného dňa som v novinách čítala o preplnených slovenských útulkoch. Tento článok zaujal aj mojich dvoch spolužiakov – Michala a Anetu. Pri rozhovore o útulkoch nás napadla myšlienka: „Nezajdeme sa do nejakého pozrieť?“ Rodičia s naším návrhom súhlasili a dokonca sa aj ponúkli, že nás tam odvezú. Na internete sme našli jeden útulok blízko nášho domova a volá sa Útulok šťastný psík. So sebou sme si zobrali darčeky pre psíkov – granule, cestoviny, staré deky a hračky. Keď sme vošli do útulku, privítali nás psíky, ktoré smelo vrteli chvostíkmi a čakali, že onedlho pôjdu niektorí z nich na prechádzku. Potom k nám prišla milá pani – majiteľka útulku, ktorá sa aj so svojou rodinou o psíkov stará. Dovolila nám, aby sme si popozerali psíkov. Pri pozorovaní nám rozprávala dojemné príbehy jednotlivých psov. Neubránili sme sa slzám. Každému z nás padli do oka niektoré psy, ktoré sme si aj vybrali. Volali sa Monty, Lea a Leo. Boli naozaj krásne. Majiteľka nám ich dala na obojok a šlo sa na prechádzku v blízkosti lesíka. Na prechádzke sme si so psami pobehali, poskákali, hádzali sme im loptičky a hladkali sme ich. Tri hodiny s nimi zbehli veľmi rýchlo a nám sa nechcelo od nich odísť preč. Za tento čas sme si k psíkom vybudovali skvelý vzťah. Mali sme príjemný pocit, že sme urobili niečo dobré. Tešili sme sa na opätovné stretnutie. Ani zlé počasie nás neodradilo. Príjemná teta, naši obľúbení miláčikovia a aj ostatné psíky nám zase dodali veľa energie a chuti do života. To, že sme boli premočení a zamrznutí, nám vôbec nevadilo. Aj sme aj uvažovali o adopcii aspoň jedného psíka. Rodičia nám teraz ale nevyhoveli a len kvôli tomu, že už psa doma máme. Od prvej návštevy prešli takmer tri mesiace. Útulok navštevujeme stále a nechystáme sa prestať. Psy nie sú zmyslom života, no dávajú životu zmysel. Všetci traja sa už tešíme na ďalšiu sobotu, aby sme sa mohli stretnúť s našimi obľúbenými útlukáčmi...“

List napísala Martina Žifčáková, v šk. roku 2013/2014 žiačka 8. triedy, skutok vykonal kolektív v šk. roku 2013/2014 žiaci 8. triedy, ZŠ Komenského 3, Smižany

Žiaci si živo vedeli predstaviť a napísať, kde a ako vyzerajú niektoré časti nášho mesta. Hovorili: nepáči sa nám, keď vidíme porozhadzované smeti po ulici, pri smetných košoch a neupravené záhony v meste, zanedbané okolia historických budov, pomníkov. Medzi žiakmi zavládlo veľké zaniehanie, iniciatíva sa preniesla i na prostredie triedy – úprava.

MGR. HELENA MEČAROVÁ a MGR. NINA POLÁKOVÁ
Spojená škola, Hradná 7
Komárno s.o.z. Špeciálna ZŠ s MŠ

Deti samy ukazovali miesta, ktoré máme nafotiť a ktoré by bolo treba vylepšiť. Urobili sme asi 60 záberov a potom si deti vyberali, čo by chceli zmeniť. Aktivita deti nadchla, páčilo sa im vylepšovanie fotografií a bolo im ľúto, že sa nemôže každý návrh realizovať, ale pochopili, že môžu meniť prostredie aj ony a že k tomu nie je treba vždy nejaký finančný obnos – môžu si poupratovať v okolí domu, udržiavať čisté školské priestory, nehádzať papiere na zem... Potešilo nás, že majú záujem zlepšiť svoje prostredie a túžia žiť inak ako ich rodičia. My im budem držať palce, aby sa im to podarilo.

MGR. DAGMAR HABÁNEKOVÁ,
MGR. AGNES MITTERPACHOVÁ
Špeciálna základná škola,
Ďumbierska 15, Banská Bystrica

Čo ma prekvapilo?
To, že už od začiatku spolupracovali, zjednotili sa pre jednu vec. Nezaznelo „Drž hubu!“, ako to v tej triede často býva, ale počúvali sa a pretekali sa v tom, kto s kým viac súhlasí, podporovali sa v nápadoch, a keď už došlo na vybranie toho, ktorý budeme realizovať, namiesto hádky znova prišlo pochopenie, empatia, súhlas, počúvanie sa. Veľmi, veľmi pozitívne prekvapenie.

Mala táto aktivita zmysel?
Áno, je to iba ďalším z príkladov, ktorý dokazuje, že sme primárne nastavení na pomáhajúce a na altruizmus a že hádky, nedorozumenia a konfliktné riešenie situácií idú ihneď bokom, keď sa nájde spoločný bod pomoci... Je to krásna paralela s myšlienkou spoločného nepriateľa, ibaže v opačnom garde.

ARNOLD KISS
Základná škola Turňa, Školská ulica 301/16
Turňa nad Bodvou

Čo ma prekvapilo?
Napriek tomu, že deti nemajú kladný vzťah k svojmu okoliu, predsa sú všímavé a vedeli porozprávať o neporiadku a najškarredších miestach vo svojom okolí a spolupracovali. Čo cenné som sa dozvedela o svojich žiakoch? Žiaci sú ochotní spolupracovať. Sú úprimní a všimajú si svoje okolie. Niektoré veci by radi zmenili k lepšiemu, zatiaľ nevedia ako.

MGR. MÁRIA KOVÁČOVÁ
Základná škola Turňa, Školská ulica 301/16
Turňa nad Bodvou

